

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต*
DEVELOPMENT TEACHERS' COMPETENCIES IN LEARNING
MANAGEMENT OF THE FUTURE SKILLS

เบญจพร วรณุปถัมภ์, วิไลวรรณ ศิริเมฆา, เฉลิมชัย เจริญเกียรติกานต์,
ณัฐวัฒน์ โฆสิตดิษยานันท์, วิภารัตน์ อัมรัมย์, กัลยา พวงมะลิ, ชัชชนพงษ์ จันทวงศ์เดือน
Benchaporn Wannupatam, Wilaiwan Sirimeka, Chaloechai Charoenkiatkan,
Natthawat Khositditsayanan, Wiparat Imram, Kanlaya Paungmali, Chatsaphon Chanwongduen
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajaphat University
Corresponding Author E-mail: Chatsaphon.c@nrru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต 2. พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3. ใช้หลักสูตรฝึกอบรม 4. ศึกษาความพึงพอใจ และ 5. สร้างเครือข่ายสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต เป็นเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มเป้าหมายระยะที่ 1 ครู จำนวน 150 คน ระยะที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ระยะที่ 3 ครูผู้สอน จำนวน 50 คน และระยะที่ 4 ครูจำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรม คู่มือการใช้หลักสูตร แบบทดสอบ แบบประเมินสมรรถนะครู และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1. ความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 2. หลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต ประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตรฝึกอบรม หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 18 ชั่วโมง การจัดกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ของหลักสูตรฝึกอบรม และการวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรม โดยหลักสูตรมีความเหมาะสม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. ความรู้ความเข้าใจของครูต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 4. ครูมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 5. การสร้างเครือข่ายการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต พบว่า ครูมีสมรรถนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทักษะแห่งอนาคต อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และด้านการออกแบบและการใช้สื่อประกอบจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ครูมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้น สมาชิกครูมีการสร้างความตระหนักรู้ การติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการต่อยอดความรู้ เป็นต้น

คำสำคัญ: ทักษะแห่งอนาคต; สมรรถนะครู; หลักสูตรฝึกอบรม

Abstract

This research aims to 1. examine the essential competencies required for teachers in facilitating future-oriented learning skills, 2. develop a training curriculum, 3. implement the training curriculum, 4. assess satisfaction with the curriculum, and 5. establish a network for teacher competency development in facilitating future-oriented learning skills. The study employs a mixed-methods approach. The target groups include: Phase 1 - 150 teachers; Phase 2 - 5 experts; Phase 3 - 50 teachers; and Phase 4 - 42 teachers. The tools used in the study are a training curriculum, curriculum manual, tests, teacher competency assessment forms, and satisfaction questionnaires. The statistical methods include percentage, mean, standard deviation, content analysis, and t-tests.

The findings revealed the following: The overall need for teacher competencies in facilitating future-oriented learning skills was at the highest level. The training curriculum for developing teacher competencies in future-oriented learning skills includes the curriculum's background, principles, objectives, content, structure (18 hours), training activities, materials, tools, and evaluation methods. The curriculum was deemed highly appropriate overall. Teachers' knowledge and understanding of facilitating future-oriented learning skills significantly improved after training, with a statistical significance level of .05. Teachers expressed high satisfaction with the training curriculum overall. The development of a network for enhancing teacher competencies in future-oriented learning skills demonstrated that teachers excelled in organizing learning activities and evaluating future-oriented learning outcomes at the highest level. Additionally, their competencies in designing and writing lesson plans and creating

and using instructional media were at a high level. Teachers expressed the highest level of satisfaction. Moreover, the network facilitated awareness, communication through various channels, knowledge sharing, and the extension of learning opportunities.

Keywords: Future Skills; Teachers' Competencies; Training Curriculum

บทนำ

รายงานของ World Economic Forum คาดการณ์ใน 5 ปีข้างหน้าว่า โลกการทำงานจะต้องเผชิญกับภาวะ Double Disruption ส่งผลทำให้คนทำงานที่ไม่มีทักษะตรงกับความต้องการของตลาด มีโอกาสตกงานสูง พบว่า คนทำงานกว่า 50% ยังขาดทักษะที่จำเป็นสำหรับปี 2025 นั่นคือ ทักษะแห่งอนาคต เป็นทักษะที่ World Economic Forum ได้กำหนดและจัดกลุ่มทักษะไว้ ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญอย่างมากในอนาคต เนื่องจากอนาคตการทำงานจะมีความยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ซึ่งทักษะแห่งอนาคต ได้แก่ ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะด้านการคิดและแก้ปัญหา และทักษะด้านเทคโนโลยี (Future Career, 2564) โดยที่ 1. การทำงานร่วมกับผู้อื่น คือ การร่วมกันทำงานของสมาชิกที่มากกว่าหนึ่งคน โดยที่สมาชิกทุกคนมีเป้าหมายเดียวกันในการทำงานมีการยอมรับร่วมกัน มีการวางแผนร่วมกัน 2. การคิดแก้ปัญหา คือ ความสามารถในการคิด รวบรวม หรือเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเข้าด้วยกัน เพื่อหาทางแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (กัลยา ตากุล, 2550) และ 3. ทักษะด้านเทคโนโลยี คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการปรับเปลี่ยนการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ทักษะด้านนี้เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในปัจจุบัน เนื่องจากนำมาใช้ในการสร้างองค์ความรู้สารสนเทศ หรือแก้ปัญหาการทำงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนั้น ทักษะเหล่านี้จะต้องพัฒนาให้กับผู้เรียนโดยดำเนินการผ่านการจัดการเรียนรู้ของครู รวมถึงครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้วย

สมรรถนะเป็นองค์ประกอบของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitudes) ของปัจเจกบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการทำงานของบุคคลนั้น ๆ เป็นบทบาท หรือความรับผิดชอบที่มีความสัมพันธ์กับผลงาน และสามารถวัดค่าโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และสามารถพัฒนาผ่านการอบรม (Parry, 1998) สมรรถนะประกอบความรู้ ทักษะอัตมโนทัศน์ บุคลิกลักษณะประจำตัว และแรงจูงใจและเจตคติ (McClelland, 1993) โดยผ่านการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินงาน ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการวัดและประเมินผล (วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช, 2542) ครอบคลุมด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Hough & Duncan, 1970) ซึ่งองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องมี แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้

วิธีสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตสำหรับผู้เรียน

การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการพัฒนาครูผ่านหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู โดยที่หลักสูตรฝึกอบรม คือ การจัดทำแผนสำหรับจัดเตรียมชุดโอกาสในการเรียนรู้ให้กับบุคคลที่จะรับการฝึกอบรม โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและมวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุม เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้จนมีองค์ความรู้ มีทักษะ มีเจตคติที่ดี และมีความสามารถในการจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องตามเป้าหมายที่วางไว้ (สุรียา เหมตะศิลป์, 2553) หลักสูตรประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ 1. ความมุ่งหมาย (Objective) คือ ส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อจุดประสงค์จะเป็นแนวทางของการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนรู้ว่ามีจุดประสงค์อะไรบ้าง ในการเรียนการสอนต้องสอนเนื้อหาอะไร สอนใคร สอนทำไม และจะมีวิธีการสอนและประเมินการเรียนอย่างไร 2. เนื้อหา (Content) คือ สารของความรู้และประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ เนื้อหาของวิชาจะเป็นรายละเอียดของสาระความรู้และประสบการณ์ที่นำมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) คือ การแปลงจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรไปสู่การสอนตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ โดยใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ 4. การประเมินผล (Evaluation) คือ การปรับปรุงการเรียนการสอน โดยประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะตามจุดประสงค์ของหลักสูตร (สมิตร คุณานุกร, 2550) ทั้งนี้ สามารถสรุปองค์ประกอบของหลักสูตรที่จะดำเนินการพัฒนา ประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร การจัดกิจกรรมฝึกอบรมของหลักสูตร การประเมินผลของหลักสูตรและสื่อวัสดุอุปกรณ์ของหลักสูตร

ด้วยความสำคัญข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจในประเด็นดังกล่าว และกำหนดหัวข้อวิจัย เรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต และดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต
3. เพื่อใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต
5. เพื่อสร้างเครือข่ายสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mix-Method Research) เป็นการวิจัยที่รวบรวมเอาระเบียบวิธีวิจัย 2 รูปแบบ ได้แก่ วิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ

2. กลุ่มเป้าหมาย

2.1 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษา จำนวน 150 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ พ.ศ. 2566 โดยเลือกแบบเจาะจง

2.2 กลุ่มเป้าหมายในประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

2.3 กลุ่มเป้าหมายในการใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษา จำนวน 50 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พ.ศ. 2567 โดยการขออาสาสมัครครูเข้าร่วมอบรมด้วยความสมัครใจ

2.4 กลุ่มเป้าหมายในการสร้างเครือข่ายสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษา จำนวน 42 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เขต 3 และเขต 4 พ.ศ. 2567 โดยการขออาสาสมัครครูเข้าร่วมอบรมด้วยความสมัครใจ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ระดับความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต มีจำนวน 21 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 ทุกข้อ

3.2 เครื่องมือที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 4 เครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร การจัดกิจกรรมฝึกอบรมของหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ของหลักสูตร และการวัดการประเมินผล พร้อมกับคู่มือประกอบการใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีความเหมาะสม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.2.2 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต มีลักษณะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์

3.2.4 แบบประเมินสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1. ความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต โดยประสานงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form และดำเนินเก็บข้อมูล

4.2 การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต โดยผู้วิจัยประสานไปยังผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการจัดส่งเครื่องมือการวิจัยไปยังผู้เชี่ยวชาญ เมื่อได้ผลการประเมินแล้ว นำมาแก้ไขปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำก่อนนำไปใช้

4.3 การใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต การดำเนินการฝึกอบรม ดังนี้

4.3.1 ก่อนดำเนินการฝึกอบรม มีการประสานไปยังครูกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขออาสาสมัครครูที่สนใจในการเข้าร่วมการฝึกอบรม ติดต่อประสานไปยังวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม และจัดเตรียมสถานที่ เอกสารต่าง ๆ

4.3.2 ระหว่างดำเนินการฝึกอบรม โดยให้ครูผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบก่อนการอบรม คณะวิทยากรดำเนินการอบรม ซึ่งใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น.

4.3.3 หลักการฝึกอบรม โดยให้ครูผู้เข้ารับการอบรม ทำแบบทดสอบ หลังการอบรม และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมการอบรม

4.4 การสร้างเครือข่ายสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต โดยดำเนินกิจกรรมการสร้างเครือข่าย โดยเริ่มจากการติดต่อประสานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน ที่สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างเครือข่าย จากนั้นดำเนินการอบรมตามหลักสูตร จำนวน 2 วัน ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. จากนั้นมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับผลงาน ชิ้นงาน สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ตนเองพบ ถอดบทเรียนที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคตเพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในอนาคต พร้อมทั้งทำการทดสอบก่อนการอบรม หลังการอบรม สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเข้าร่วมการอบรมขยายผลและกิจกรรมการสร้างเครือข่ายสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1. การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต และความเหมาะสมของหลักสูตร โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การแปลผล 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต พบว่า ความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต ด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านทักษะการคิดและแก้ปัญหา และด้านทักษะเทคโนโลยี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, $S.D.=0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.66$, $S.D.=0.54$) รองลงมา คือ ด้านทักษะการคิดและแก้ปัญหา ($\bar{X}=4.65$, $S.D.=0.52$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X}=4.64$, $S.D.=0.52$)

2. หลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต มี 8 องค์ประกอบ 1. ความเป็นมาของหลักสูตรฝึกอบรม 2. หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม 3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม 4. เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม 5. โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 18 ชั่วโมง 6. การจัดกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรม 7. สื่อ วัสดุ

อุปกรณ์ของหลักสูตรฝึกอบรม และ 8. การวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, $S.D.=0.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า หลักการของหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, $S.D.=0.69$) รองลงมา ความเป็นมาหลักสูตรฝึกอบรม ($\bar{X}=4.46$, $S.D.=0.67$) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม ($\bar{X}=4.46$, $S.D.=0.74$) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ของหลักสูตรฝึกอบรม ($\bar{X}=4.46$, $S.D.=0.77$) การวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรม ($\bar{X}=4.46$, $S.D.=0.74$) อยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$, $S.D.=0.75$)

3. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต ดังนี้

3.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจ หลังการฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 1. ครูมีสมรรถนะด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคตและสามารถบูรณาการในการออกแบบจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 2. ครูมีสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต และสามารถบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด 3. ครูมีสมรรถนะด้านออกแบบและการใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 4. ครูมีสมรรถนะด้านการวัดและการประเมินผลทักษะแห่งอนาคต อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต พบว่า ครูมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, $S.D.=0.48$)

5. ผลการสร้างเครือข่ายสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูมีความพึงพอใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, $S.D.=0.50$) นอกจากนั้น ครูสมาชิกมีความตระหนักร่วมกันในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต โดยสมาชิกที่เข้าร่วมเครือข่าย จำนวน 42 คน มีการติดต่อสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ในเครือข่าย และเรียนรู้ร่วมกัน โดยสมาชิกสร้างกลุ่มไลน์ สร้างไลฟ์ เพื่อกำหนดกิจกรรมการพัฒนางานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยการส่งแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งวิดีโอการสอน และร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ รวมถึงสมาชิกบางคนสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปบูรณาการกับแผนการสอน เพื่อกำหนดประเด็นท้าทายที่เป็นข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ครูมีความต้องการจำเป็นในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องมาจาก การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับทักษะแห่งอนาคต คือ ทักษะเทคโนโลยี ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น สามารถนำความรู้ไปออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อ และการวัดการประเมินผล โดยทักษะที่ต้องได้รับการพัฒนาที่จำเป็นต้องออกแบบและนำไปใช้ในการพัฒนานักเรียน นอกจากนี้ สมรรถนะยังมีความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพครูอีกด้วย สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่กล่าวว่า สมรรถนะช่วยให้การคัดสรรบุคลากรที่มีลักษณะดี ทั้งความรู้ ทักษะและความสามารถ พฤติกรรมที่เหมาะสมกับงานเพื่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความต้องการขององค์กรได้อย่างแท้จริง ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความสามารถของตนเองว่า อยู่ในระดับใดและต้องพัฒนาในเรื่องใด และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยวางแผนความก้าวหน้าทางอาชีพ เนื่องจากระบบสมรรถนะทำให้หน่วยงานทราบจุดแข็ง และจุดอ่อนของเจ้าหน้าที่ในองค์กร และทราบถึงทักษะหรือความสามารถที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งและเป้าหมายในอนาคตของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ดังนั้น ข้าราชการต้องเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและต้องปฏิบัติงานแบบความเป็นมืออาชีพมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) สอดคล้องกับผลการวิจัยของคันสนีย์ เชาวนกุล (2565) ได้ทำวิจัยการพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง พบว่า ความต้องการในการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. หลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต ประกอบด้วย 1. ความเป็นมาของหลักสูตรฝึกอบรม 2. หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม 3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม 4. เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม 5. โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 18 ชั่วโมง 6. การจัดกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรม 7. สื่อวัสดุอุปกรณ์ของหลักสูตรฝึกอบรม และ 8. การวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งหลักสูตรฝึกอบรม มีความเหมาะสม ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาจากความต้องการของครูที่ต้องพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต กอปรกับกระแสความเปลี่ยนแปลงความไม่แน่นอนของโลกที่พลิกผัน ซับซ้อนการเตรียมคนสำหรับอนาคต จึงเป็นสิ่งสำคัญและตอบสนองการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กระแสของการพัฒนาสมรรถนะเพื่อรองรับตลาดงานทักษะอาชีพต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรนี้ขึ้น รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมมวลประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การฝึกอบรมให้กับครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุริยา เหมตะศิลป์ กล่าวว่า การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการพัฒนาครู

ผ่านหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู โดยที่หลักสูตรฝึกอบรม คือ การจัดทำแผนสำหรับจัดเตรียมชุดโอกาสการเรียนรู้ให้กับบุคคลที่จะรับการฝึกอบรม โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและมวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุม เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้จนมีองค์ความรู้ มีทักษะ มีเจตคติที่ดี และมีความสามารถในการจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้อง ตามเป้าหมายที่วางไว้ (สุริยา เหมตะศิลป์, 2553) และหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้พัฒนาตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของธารัง บัวศรี (2542) ซึ่งกล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 9 ประการ ดังนี้ 1. เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษา (Education Goals and Policies) 2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) 3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) 4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objective) 5. เนื้อหา (Content) 6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) 7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) 8. การประเมินผล (Evaluation) และ 9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) สอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงใจ สีเขียว และคณะ (2565) ได้ทำวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหา โครงสร้าง กิจกรรม สื่อและการประเมินผลของหลักสูตร

3. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก กระบวนการฝึกอบรมทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น กิจกรรมการอบรมหลากหลาย และการแบ่งกลุ่ม มีสมาชิกครูจำนวนไม่มาก ทำให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติ นำเสนอและวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งได้รับข้อเสนอแนะจากวิทยากร สอดคล้องกับสุริยา เหมตะศิลป์ (2553) กล่าวว่า การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องดำเนินการพัฒนาผ่านหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูเพื่อให้ครูผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ จนมีองค์ความรู้ มีทักษะ มีเจตคติที่ดี และมีความสามารถในการจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องตามเป้าหมายที่วางไว้ และสมคิด บางโม (2559) กล่าวเพิ่มเติมว่าการฝึกอบรมมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ หลักการ ทฤษฎีและแนวคิดในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ การตีความ แปลความ ขยายความ และอธิบายให้คนอื่นทราบได้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน เพิ่มพูนทักษะ ฝึกความชำนาญในการปฏิบัติงานและเพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ สร้างความรู้สึที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของชนิสรา อริยะเดชซ์ (2562) ที่ได้ทำวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา พบว่า คะแนนการทดสอบหลังการฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

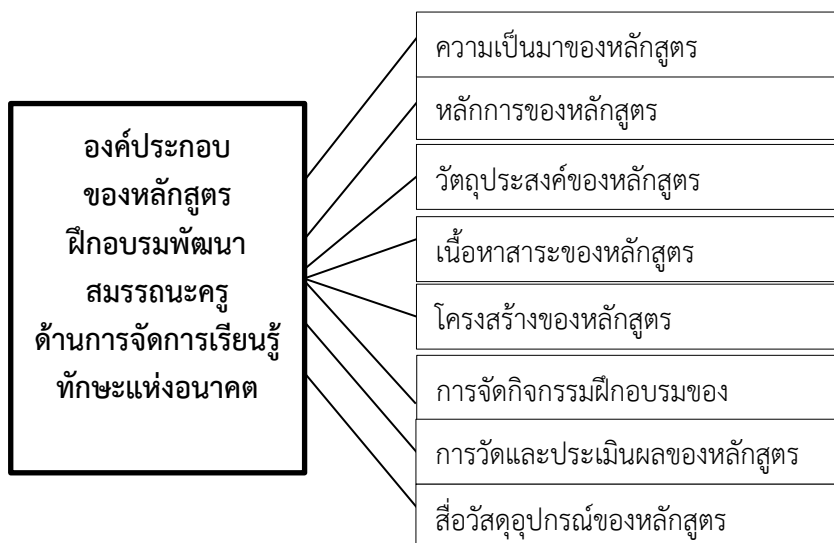
4. ครูมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมตามพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากกิจกรรมการฝึกอบรมได้ให้ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาชิ้นงานของครู การจัดอบรมตามหลักสูตร รู้สึกสนุก มีความสุขในการอบรม ชอบในสิ่งที่ทำ ความรู้ระหว่างทำกิจกรรม การออกแบบกิจกรรมการอบรมเน้นกระบวนการ มีเอกสารประกอบการอบรมที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี และเป็นการอบรมพัฒนาในวันหยุดไม่กระทบกับการเรียนการสอน ดังที่ กิตติมา ปรีดีดิลก (2549) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจต่อองค์ประกอบ และสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ โดยที่ผู้ปฏิบัติได้รับการตอบสนองความต้องการภายนอก หรือความต้องการทางกายภาพ เช่น ความสะดวกสบายด้านสถานที่การทำงานที่ตนเองถนัดหรือได้รับการตอบสนองต่อความต้องการภายใน หรือความต้องการทางจิตใจ เช่น ความเป็นเพื่อน การเป็นที่ยอมรับ และได้รับความไว้วางใจจากผู้ร่วมงานการประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เป็นต้น อีกประการคือ หลักสูตรฝึกอบรมนี้พัฒนาขึ้นจากความต้องการในการพัฒนาของครู ดังนั้นเมื่อกิจกรรมและกระบวนการอบรมตรงกับความสนใจ และมีกิจกรรมให้ลงมือปฏิบัติทั้งแบบเดี่ยว กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ จึงเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมด้วยช่วยกันระหว่างโรงเรียนภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน และระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดบุรีรัมย์จึงเกิดเครือข่ายการร่วมมือกันในการพัฒนาวิชาชีพอีกด้วย ความสอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงใจ สีเขียว และคณะ (2565) พบว่า ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการสร้างเครือข่ายสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต พบว่า ครูสมาชิก มีความตระหนักร่วมกันในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคตมีการติดต่อสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ในเครือข่ายและเรียนรู้ร่วมกัน มีช่องทางการสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูในกลุ่มขยายผลมีความสนใจเดียวกัน จึงสามารถรวมกลุ่มได้และเมื่อเข้าสู่กระบวนการอบรมตามหลักสูตรกิจกรรมการอบรม มีส่วนให้ครูมีความรู้เข้าใจ และนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของตนเอง สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่กล่าวถึงงานดำเนินการของเครือข่ายให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษานั้น จุดเน้นสำคัญต้องเริ่มต้นการทำงานในรูปแบบเครือข่าย การร่วมมือรวมพลังจากพื้นที่ระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด กำหนดกิจกรรม เครื่องมือดำเนินงาน และเป้าหมายของเครือข่าย ชัดเจนและสร้างความรู้ความเข้าใจตรงกัน ที่สำคัญคือมีเจ้าภาพเป็นแกนนำหลักที่มีบทบาท ดำเนินการประสานสร้างและขับเคลื่อนการศึกษาในระดับพื้นที่ และตรงตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่นเห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่คุณภาพและประสิทธิภาพของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน นับเป็นกลไกพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต โดยมีองค์ประกอบ ความเป็นมา หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ โครงสร้าง การจัดกิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และการวัดและประเมินผล ซึ่งพัฒนาจากความต้องการจำเป็นของครูผู้สอน ผ่านการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมครูและขยายผลต่อไป

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะครู
ด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปติดตามการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะด้านการทำงานร่วมกัน ทักษะด้านการคิดแก้ปัญหา และทักษะเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การประเมินผลการสอนของครูทั้งในระหว่างการอบรมปฏิบัติการและการนิเทศติดตามการปฏิบัติการสอนของครู ควรดำเนินการอย่างจริงจัง ให้กำลังใจ ให้ข้อเสนอแนะด้วยกัลยาณมิตรนิเทศ เพื่อส่งผลให้ครูปฏิบัติการสอนทักษะแห่งอนาคตได้ในระดับมากที่สุด

2. รูปแบบและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูครั้งนี้เกิดจากความต้องการความสนใจของครู ความตระหนักด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้แก่นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต ดังนั้น ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรนำสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคตกับครูผู้สอนในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

2. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาครูด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

3. ควรศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคตอื่น ๆ เช่น ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ทักษะการเป็นผู้นำและอิทธิพลทางสังคม เป็นต้น

4. ควรศึกษาติดตามผลการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการคิดแก้ปัญหา และทักษะเทคโนโลยีของนักเรียน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่องการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งอนาคตได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปี 2567

เอกสารอ้างอิง

กิตติมา ปรีดีติลล. (2549). *ปรัชญาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ประเสริฐการพิมพ์.

กัลยา ตากุล. (2550). *การจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดและกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 3 : กรณีศึกษาโรงเรียนวชิราวุธวิทยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนิสรา อริยะเดชซ์. (2562). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 13(3), 149-157.

ดวงใจ สีเขียว และคณะ. (2565). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษาในการเสริมสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 13(1), 223-247.

- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธนธัชการพิมพ์.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี.
- ศันสนีย์ เชาวนกุล. (2565). *การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สมคิด บางโม. (2559). *การภาชีอากรธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุมิตร คุณานุกร. (2550). *หลักสูตรและการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ชวนชม.
- สุรียา เหมตะศิลป์. (2553). *การพัฒนาผู้เรียนหรือการปรับปรุงการเรียนการสอนด้วย กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียน ระดับประถมตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.
- Hough, B. & Duncan, K. (1970). *Teaching description and analysis*. USA: Addison-Wesley.
- McClelland, G. H. (1993). Statistical difficulties of detecting interactions and moderator effects. *Psychological bulletin*, 114(2), 376.
- Parry, K. W. (1998). Grounded theory and social process: A new direction for leadership research. *The leadership quarterly*, 9(1), 85-105.

